

- Fredsprisen er en kritikk av Norge, NATO og atommaktene

Årets fredspris er et spark til de land som ikke vil undertegne FN-traktaten om forbud mot atomvåpen, blant dem Norge, mener ekspertene.

Norge og de øvrige NATO-landene vil ikke slutte opp om FN-traktaten om forbud mot atomvåpen. 53 land har til nå signert traktaten, som vil tre i kraft når den er ratifisert av 50 land.

- Nobelkomiteen viser at den er dundrende uenig med Norge og andre land som ikke har undertegnet traktaten, sier PRIO-direktør Henrik Urdal til NTB.

- Denne prisen er selvsagt en pris som vil legge press på de stater som har valgt å stå utenfor FN-traktaten, mener han.

- Dette er en kritikk av atomlandene, NATO og også Norge, sier Nobelinstuttets tidligere direktør Geir Lundestad.

Seniorforsker Sverre Lodgaard ved Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI) mener atommaktene holder fast ved sitt arsenal fordi de tror at det har en militær og politisk nytteverdi.

Stigmatiserer våpenet

- Den nytteverdien bunner i forestillingen om at våpnene kan brukes. Det er her ICAN setter inn støtet. De prøver å

stigmatisere våpenet, og undergrave forestillingene om kjernefysisk avskrekking. Troen på den avskrekkingen er kanskje det aller største hinderet for en nedrustning til null, sier Lodgaard.

NUPI-direktør Ulf Sverdrup kaller årets fredspris klassisk.

- Mange vil glede seg over denne prisen. Samtidig vil jo atommaktene og flere med dem si at atomvåpen er nødvendig for ivareta fred og sikkerhet i verden, sier han til NTB.

Trump og Nord-Korea

Statsviter Torbjørn Lindstrøm Knutsen ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) mener fredsprisen særlig er et signal til Nord-Korea og USA.

- Det er først og fremst et signal til Nord-Korea, men også til Donald Trump og hans administrasjon, om at de må ta seg sammen, sier han til Gemini.no.

- Det er Nord-Koreas utvikling av kjernefysiske våpen og reaksjonen det har skapt hos USA og Donald Trump, med den store usikkerhet dette har skapt internasjonalt, som har drevet komiteen fram til denne avgjørelsen, mener Knutsen.

(©NTB)

- Tidens mest solide fredspris

Gratulasjonene strømmer inn til ICAN etter at organisasjonen mottok årets Nobels fredspris.

- Få har prestert mer for fred det siste året, sier Norges Fredsråd daglige leder Tuva Grimsgaard.

Fredag ble Nobels fredspris tildelt Den internasjonale kampanjen for forbud mot atomvåpen (ICAN) for deres arbeid for internasjonal atomnedrustning og endelig forbud. ICANs engasjement bidro til at FNs historiske resolusjon om et internasjonalt atomvåpenforbud ble vedtatt i år. 122 land stemte for forbudet.

Årets fredsprisvinner har som mål å «skrittvis, balansert og nøye kontrollert avskaffelse av verdens nær 15.000 atomvåpen».

Et signal til NATO

Norges Fredsråd omtaler årets pris som «tidens mest solide fredspris».

-Prisen er et tydelig signal til atomvåpenstatene og NATO om at resten av den siviliserte verden ikke akseptere

deres manglende vilje til å ruste ned, sier Grimsgaard.

Også LO-leder Hans-Christian Gabrielsen gratulerer ICAN.

- Fagbevegelsen har i årevis støttet opp om kampen for en atomvåpenfri verden. Det arbeidet har fått ny giv med FN-vedtaket 7. juli i år. ICAN har vært helt sentral i arbeidet for denne traktaten, sier Gabrielsen.

Innflytelsesrik pris

Årets fredspris kan sette press på landene som ikke deltok i forhandlingene om atomavtalen. Norge var ett av landene.

- Sivilsamfunn verden over stiller seg bak atomvåpenforbudet. Det gjør dessverre ikke noen av de ni atommaktene. Norge stilte seg lojalt bak NATO-alliansen og avsto fra å stemme. Vi håper fredsprisen gir inspirasjon og innflytelse i det videre arbeidet for å forby atomvåpen, sier FN-sambandets generalsekretær Anne Cathrine da Silva.

(©NTB)

PRISVINNER: Berit Reiss-Andersen, leder av Nobelkomiteen, med en tegning av logoen til Den internasjonale kampanjen for forbud mot atomvåpen, ICAN, som er vinner av årets fredspris på Nobelinstuttet i Oslo fredag.

FOTO: HEIKO JUNGE / NTB SCANPIX

Fredsprisen: En klar oppfordring til verdens atommakter

NTB-JON EVEN ANDERSEN

Fredsprisen til kampen for et atomforbud er en klar oppfordring til verdens atommakter og deres allierte, sier Nobelkomiteens leder.

Statsminister Erna Solberg (H) gjør det imidlertid klart at Norge ikke tar oppfordringen.

For selv om også Norge ønsker en atomvåpenfri verden, står beslutningen fast om ikke å undertegne atomvåpenforbudet i FN-regi som 122 land har sluttet seg til:

- Vi kommer ikke til å støtte forslaget som svekker NATO, forklarte Solberg da hun fredag ettermiddag gratulerte Den internasjonale kampanjen for forbud mot atomvåpen (ICAN) med årets fredspris.

Et spørsmål om når

Norge er et av 50 land som ikke har undertegnet FN-traktaten. Også de fem atommaktene USA, Russland, Storbritannia, Frankrike og Kina sto på utsiden da traktaten som

ICAN har jobbet så iherdig for, ble signert.

Nobelkomiteens leder Berit Reiss-Andersen avviser imidlertid at prisen er ment som et spark på leggen til landene som står utenfor. Tvert om er årets fredspris ment som en oppfordring. I komitélederens øyne er det nemlig ikke snakk om hvis - men et spørsmål om når - samtlige land slutter seg til et internasjonalt atomvåpenforbud.

- Prisen bør sees på som en oppmuntring til de landene som ennå ikke har sluttet seg til traktaten. Å stå utenfor kan bare være en midlertidig beslutning. Så er det opp til hvert enkelt land når de slutter seg til, sa Reiss-Andersen.

- Jeg kan ikke på noen som helst måte se at dette er en kontroversiell pris. Alle land deler jo dette målet, sa hun under pressekonferansen etter kunngjøringen.

Pådriver

ICAN har både mobilisert på

grasrotnivå og jobbet for et internasjonalt lovforbud mot atomvåpen. Denne kombinasjonen ble trukket fram som viktig da NTB spurte Reiss-Andersen om Nobelkomiteen hadde vurdert å dele prisen med andre aktører som også engasjerer seg i anti-atomvåpenarbeidet.

Dermed er årets fredspris en hyllest til alle som har engasjert seg i kampen for atomnedrustning, og en klar melding til atommaktene:

- Flertallet av landene som har signert forbudet mot atomvåpen, kan gjøre det uten umiddelbare konsekvenser - de trenger ikke ruste ned. Atommaktene er selvfølgelig i en annen situasjon, og vi innser at det må være en langsommere prosess for dem. Men meldingen vi sender, er for å minne dem på de forpliktelsene de allerede har gjort om at de også skal jobbe for en atomvåpenfri verden, sa Reiss-Andersen under pressekonferansen etter kunngjøringen.

ENESTE MEGLER
I ØSTFOLD MED

SALGSGARANTI

intet salg • ingen regning • ingen bindingstid

Tlf. 69 50 30 00
sarpsborg@notar.no

notar